מאי טעמא אכילה כתיב בה • וסתם אכילה בכזית : **פתח** באכילה יב) וסיים בטומאה: דכתיב והבדלתם (לתם) ביטמאתם* (הטמאה לטהורה) ולא תטקו[לה] נפשותיכם בטומאתכם אכילה: דהתם כתיב(שם כ) ולא תטקו לה נפשותיכם טיהר באכילה דכי אכיל לה מטקן נפשיה: וסיים בטומאה: אחר הבדלתי לכם לטמא (שם) אלא לומר לך מה טומאה שרץ בכעדשה אף אכילה לוקה עליהן בכעדשה: וקלסיה ר' יוחנן • דהתם רבי יוסי בר ר' חנינא וקשיא לרב יהודה אמר רב יהודה דאמר כ בכזית : לא קשיא כאן בחייהן כאן במיתתן • הא דהתם כזית הייט כי אכיל מייייהו בחייהן אבל כי אכיל מייייהו במיתתן אפילו בכעדשה נקי דומיא דטומאה: והא רב נמי אמתני' קאי • ומנא ידעי דהכי הוא משום דקאמר רב לעיל לו שט אלא לענין ו) *אכילה והכיל ודלי אמתני' קאי(ז)אכל הנבלות מלטרפין הכא נמי הא דקאמר רב אכילה שרצים לוקה עליהן בכזית קאי אמתני' אכל הכרצים מלטרפין זה עם זה ומתני' במיתתן קא מייירי דהא קתני כל הנבלות מלטרפות זו עם זו דהייט במיתתן וכיון דקאי אמתני' מכלל דהא דקאמר רב נמי בכזית ז)*קאי במיתתן וכיכי מתרגלא לדרב בחייהן : דאוכא פירתא וכו' • לא שמעתא פירוש: אמר ליה רב יוסף לאביי הכא דיוקא דיוק היא • כלומר הלי דיוקא דקא דייקת דרב אמתני' קאי שלך ח) יהא אוהו דקדוק ולא סבירא לי: (ג)דרב דאמר אכילה שרצים וכו' לא קאי אמתני' אלא שמעתא בעלמא קאמר • וקלסיה רבי יוחנן מיקמי' • על הא דקאמר לעיל דקלסיה רבי יוחנן דמשמע דסבירא ליה דאכילה שרצים ט) בכעדשה מהיכא ליה הא: הכרים לון להם שיעור • דאבר כל שהוא אם הוא שלם אפילו הוא פחות מכזית לענין נבלות או אבר שלם מן הבהמה שהוא פחות מכעדשה מן הטהור ממאין דהואיל והן לטמאין אע"פ שאין בהן כשיעור מטמאין משום דחשיבי : ואמר ר' יוחנן לון הלוכן לוקה עליהן אלא בכזית • והשתא משמע דר' יוחנן קאי אהלי בריאתא דהאיברין והך בריאתא ואהלי במיתתן קמיירי דקתני אפי' פחות מכזית נבלות וא"ל יוחנן לון לוקין אלא בכזית והיכי קלסיה ר' יוחנן דהא דר' יוסי בר ר' חנינא דלוקין עליהן בכעדשה דאוקימנא לה ממי דבמיתתן קמיירי וקשיא דר' יוחנן אדר' יוחנן : אמר רבא במובדלין דבר הכתוב • דהא דקלסיה ר' יוחנן להיא מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה במובדלין דבר הכתוב בהני דכתיב בהן והבדלתם בהכך ח' שרצים שבטורה שמובדלין משאר שרצים וחמורין לענין טומאה יותר מן האחרים דאחרים לא מטמו כלל אלא הני ח' ובהאיכו קאמר קרא דמשמע דאכילה ממי בכעדשה י) והלי דאמר ר' יוחנן לון לוקין עליהן אלא בכזית יא) לא קאי אבריאתא דבריאתא ואהלי מייירי (ג) בשרצים *שאינן מובדלין) קאמר ר' יוחנן דלון לוקין עליהן אלא בכזית: אלא מעתה דמובדלין דבר הכתוב דמשמע שיעורא בין מובדלין לשאינן מובדלין בהמה ממי האולא והקשה רחמנא לשרצים בהד קרא נבלת בהמה טמאה ונבלת בהמה טהורה לשרצים דכתיב והבדלתם וגו' בכל אחר הרמוש האדמה וגו' ניחמ ממי דלהכי אקשינא דשני בין מובדלת לשאינה מובדלת ולימא הכי הא דקאמר דנבלה מטמאה בכזית הייט במובדלת לבהמה טהורה קרי לה מובדלת שמובדלת מבהמות טמאות דמוהרת בהכילה אבל בהמה טמאה שאינה מובדלת לא מטמאה עד דאיכא עפי מכזית עד דאיכא כביצה :

*)גיר' רש"ק אלא לאמתני' אמר

אמר רב יהודה אמר רב אאבילת שרצים *לוקה ב) עליו בכזית מאי טעמא אכילה כתיב בה ודתני רבי יוסי בר ר' חנינא קמיה דרבי יוחנן גוהבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה וקלסיה ר' יוחנן ג)וקשיא לדרב לא קשיא גכאן במיתתן דכאן בחייהן אמר ליה אביי והא רב אמתני' קאי ומתני' כל השרצים קתני אפילו במיתתן (לאו דאיכא פורתא טהאי ופורתא טהאי) אמר ליה רב יוסף ההיא דיוקא דילך הוא רב שמעתא בעלמא קאמר : וקלסיה ג)ר' יוחנן: מיתיבי דהאיברין אין להן שיעור אפי' פחות מכזית נבלה ומעבדשה מן השרץ מטמאין ואמר רבי יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית אמר רבא ז) במובדלין דבר הכתוב א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אלא מעתה נמי ליפלגי בין מובדלת לשאינה מובדלת אמר לי (ג)דרב דאמר אכילה שרצים וכו' לא קאי אמתני' אלא שמעתא בעלמא קאמר • וקלסיה רבי יוחנן מיקמי' • על הא דקאמר לעיל דקלסיה רבי יוחנן דמשמע דסבירא ליה דאכילה שרצים ט) בכעדשה מהיכא ליה הא: הכרים לון להם שיעור • דאבר כל שהוא אם הוא שלם אפילו הוא פחות מכזית לענין נבלות או אבר שלם מן הבהמה שהוא פחות מכעדשה מן הטהור ממאין דהואיל והן לטמאין אע"פ שאין בהן כשיעור מטמאין משום דחשיבי : ואמר ר' יוחנן לון הלוכן לוקה עליהן אלא בכזית • והשתא משמע דר' יוחנן קאי אהלי בריאתא דהאיברין והך בריאתא ואהלי במיתתן קמיירי דקתני אפי' פחות מכזית נבלות וא"ל יוחנן לון לוקין אלא בכזית והיכי קלסיה ר' יוחנן דהא דר' יוסי בר ר' חנינא דלוקין עליהן בכעדשה דאוקימנא לה ממי דבמיתתן קמיירי דר' יוחנן אדר' יוחנן : אמר רבא במובדלין דבר הכתוב • דהא דקלסיה ר' יוחנן להיא מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה במובדלין דבר הכתוב בהני דכתיב בהן והבדלתם בהכך ח' שרצים שבטורה שמובדלין משאר שרצים וחמורין לענין טומאה יותר מן האחרים דאחרים לא מטמו כלל אלא הני ח' ובהאיכו קאמר קרא דמשמע דאכילה ממי בכעדשה י) והלי דאמר ר' יוחנן לון לוקין עליהן אלא בכזית יא) לא קאי אבריאתא דבריאתא ואהלי מייירי (ג) בשרצים *שאינן מובדלין) קאמר ר' יוחנן דלון לוקין עליהן אלא בכזית: אלא מעתה דמובדלין דבר הכתוב דמשמע שיעורא בין מובדלין לשאינן מובדלין בהמה ממי האולא והקשה רחמנא לשרצים בהד קרא נבלת בהמה טמאה ונבלת בהמה טהורה לשרצים דכתיב והבדלתם וגו' בכל אחר הרמוש האדמה וגו' ניחמ ממי דלהכי אקשינא דשני בין מובדלת לשאינה מובדלת ולימא הכי הא דקאמר דנבלה מטמאה בכזית הייט במובדלת לבהמה טהורה קרי לה מובדלת שמובדלת מבהמות טמאות דמוהרת בהכילה אבל בהמה טמאה שאינה מובדלת לא מטמאה עד דאיכא עפי מכזית עד דאיכא כביצה :

*)גיר' רש"ק אלא לאמתני'

אמר

אמר רב יהודה אמר רב אאבילת שרצים *לוקה ב) עליו בכזית מאי טעמא אכילה כתיב בה ודתני רבי יוסי בר ר' חנינא קמיה דרבי יוחנן גוהבדלתם בין הבהמה הטהורה לטמאה ובין העוף הטמא לטהור ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף ובכל אשר תרמוש האדמה אשר הבדלתי לכם לטמא פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה וקלסיה ר' יוחנן ג)וקשיא לדרב לא קשיא גכאן במיתתן דכאן בחייהן אמר ליה אביי והא רב אמתני' קאי ומתני' כל השרצים קתני אפילו במיתתן (לאו דאיכא פורתא טהאי ופורתא טהאי) אמר ליה רב יוסף ההיא דיוקא דילך הוא רב שמעתא בעלמא קאמר : וקלסיה ג)ר' יוחנן: מיתיבי דהאיברין אין להן שיעור אפי' פחות מכזית נבלה ומעבדשה מן השרץ מטמאין ואמר רבי יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית אמר רבא ז) במובדלין דבר הכתוב א"ל רב אדא בר אהבה לרבא אלא מעתה נמי ליפלגי בין מובדלת לשאינה מובדלת אמר

הגהות הב"ח

(א) ד"ה והא רב וכו' אכל הנבלות וכו' אכל הכרים : (ב) ד"ה ת"ל רב יוסף וכו' ולא סל"ל כך אלא רב דאמר: (ג) ד"ה אמר רבא וכו' דבריאתא ואהלי מייירי במובדלין ובכרים שאינן :

גליון הש"ס

גמ' לוקה עליו בכזית • עיין מסכת ע"ז דף סט ע"א בד"ה ר"ש ד"ה אמרעוסי וביומות דף קיד ע"ב תוס' ד"ה משום ובכריתות דף ד ע"ב בד"ה ד"ה לאכילה :

שיטה מקובצת

אלן לוקה עליהן בכזית מאי טעמא אכילה כתיבא: כ) יוחנן אבר רב יוסף לא קשיא' ותיבות וקשיא לדרב ליש: ג) וקלסיה נלין ונראה דרש"י גרים דקלסיה : ד) במובדלון • עי' תוס' ובחים (דף קו ע"ב): ה) שעתה נבי בחמה נמי ליפלגיי בין : ו) לענין טומאה והתיא : ז) בכעדשה בשיתן קאבר תיבת קאי נמחק: ח) שלך הוא אותו כו' לי הבי : ט) שרצים בעדשה אות ב' נמחקי י) בכעדשה הוא דאבר אות י' נמחק: יא) מתיבת לא עד תיבת בשרצים שאינן נ"ש עליהם קו לפעלה לתורות כי לפ"ר ראיים לטחקן : יב) באכילה דכתיב בריאתא דקרא כפ' קדושים ולא תשקצו את נפשותיכם משמע דבר הוא תוך הגוף ונשמו משוקצת והיינו אכילה ובטומאה דהדר כתיב אשר הבדלתי לכם לטמא דרבי יוחנן משום : יג) בכזית ואין ליסר גברא אגברא קרמיה משום דמשתברא מעמא דרבי יוחנן משום : יד) אמרי באכילה שיעורא תיבת איסור ואתי ר' נמחק: טו) בחיים דלינא : טו) אמר לך רב ההוא דיוקא דילך : יז) נפשיה קאבר ולא : יח) קאמר דבכעדשה סני : יט) וי"ל דע"כ הבא תיבות דכ"ע נמחק: כ) דאברים כו' קאי דמיירי תיבת הא ליש נמחק: כא) כלומר שרצים המובדלין למטא איירי קרא דאשר הבדלתי לכם למטא ודגרו דוקא מקשינן אכילה לטומאה דטומאה בכעדשה (מן) והא דקאבר כו' : כב) ל"ל דודאי רב לא מיירי בטובדלין דא"כ מאי (והשאר נמחק): כג) לא הוקש אכילתה את ה' נמחק: כד) דבריתא ולא קאי אאברים דנבלה : כה) מתני אבר פחות תיבת אפילו ל"ש : כו) קרא דכתיב בבהמה ובחיי בבהמה מטמא מובדלת ונקיש בה אכילה לטומאה ליחייב אוכל אבר מן החי אע"ג דליכא בזית שיהא איסורו כטומאתו דהייט כל שהו דקתני דאברים אין להם שיעור ולא אשכחנא דלקי באבר מן החי: נבי אכילה אף בבהמה טמאה כשאין כזית (ס"א הא דקאבר בין מובדלת לשאינה מובדלת לאו דוקא אלא כלומר לגבי אכילה לא תיכני כזית ומשני כו') : כז) אבל בבהמה לא : כח) בין מובדלת לשאינה מובדלת : כט) מטמאות בטיתתו הלכך : ל) לטומאה ד"א דנבי אכילה ובהמה לא נכתבה בטמוק אלא לדין בל תשקצו : לא) סלקא דעתן הכי אות ד' נמחק: לב) הבדלה ועוד לפי זה הפירוש לא הו"ל למנקם כי אקיש ראמנא אלא כי כתב [illegible] : לג) [illegible] בהמה : לד) [illegible]

רבינו גרשום

אכילת שרצים לוקה עליו בכזית • ולא בפחות מכזית : פ"ם אכילה כתיב בהו • ואין אכילה פחות מכזית : פתח הכתוב באכילה וסיים בטומאה • דכתיב והבדלתם בין הבהמה הטהורה כו' לא תשקצו את נפשותיכם באכילה כל אכול ליה קא משקץ נפשיה וסיים בטומאה דכתיב אשר הבדלתי לכם לטמא: אלא אמר לך מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה וקלסיה ר' יוחנן • לא דתני רבי יוסי בר' חנינא • לא קשיא כאן בחייהן כאן במיתתן • הא דקתני בכזית הייט כי אכיל מייייהו בחייהן : כאן כי אכיל מייייהו במיתתן : בכעדשה : והא רב נמי אמתני' קאי דקתני כל השרצים מצטרפין במיתתן קא מייירי הכי קא פריך והא אנן ידעינן בבירור דכי אכילת שרצים לוקה עליו בכזית אמתני' קאי ומנאי ידעינן הכי משום דקאמר לעיל לא שט אלא לענין טומאה והאי אמתני' קאי הכא נמי אמתניתן קאי וכיון דקאי אמתניתן במיתתן קא מייירי מכלל דהאי דקאמר רב בכזית במיתתן קאמר והיכי מתרצת לה בחייהן : א"ל רב יוסף לאביי ההיא דיוקא דילך הוא • כלומר אותו הדקדוק שאתה מדקדק האמתניתן קאי שלך יהא אותו הדקדוק ולא סבירא לי הכי דרב לאו אמתניתן קאי אלא שמעתא בעלמא קאמר מיתרא דעלמא : וקלסיה ר' יוחנן מיתיבי • הכי משמע דקאמר שותיב להאי דקלסיה ר' יוחנן להא דר' יוסי בר חנינא : האברים אין להם שיעור • כל שהוא אבר שלם אפילו הוא טו באותו אבר פחות מכזית : לענין נבלות או אבר שלם שהוא פחות מכעדשה מן הטהר ממאין דהואיל והאברים שלמין אע"פ שיש בהן פחות מכשיעור ממאין שחשובין הן : ואמר ר' יוחנן אין לוקין עליהן אלא בכזית • הכי קא פריך מ) והא הכא דאית בהו כל כך דאפילו פחות מכשיעור ממאין ואפילו הכי אמר ר' יוחנן דאין לוקין עליהן פחות מכזית האיכלי ותיכי קלסיה ר' יוחנן להא דר' יוסי בר' חנינא דאמר דאכילה לוקין עליו בכעדשה : אמר רבא במובדלין דבר הכתוב • ולא תשקצו את נפשותיכם פתריש דלא תיקשי לר' יוחנן דהא דקלסיה להאי מה טומאה בכעדשה אף אכילה בכעדשה במובדלין קאמר • בתרן ח' שרצים שבטורה שמובדלין שתמירין ממאין יותר מן האחרים דהוה קאמר בכעדשה ובהאי דאמר הכא דאיכלי [illegible]

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com